

Ծ Ի Մ Ա Մ Մ Ն

Ճ Է Ր Ի Տ Է Յ Ի

ԲՕԼԻԹԻԳԻՅԷ ՎԷ ՄԷՎԱՏՏԸ ՍԱՅԻՐԷ

Ծիածան սենյակ 300 նուսխէ վերիւր, սենյակի գրքմէթի
Եօթանգու իշխն 130 զրչ, վէ ալթը այլըը 73 զրչ. վէ թաշա-
ար իշխն բօսթա բարաը իշխնտէ օլարագ, սենյակի գրքմէթի
սաղ ագճէ 130 վէ ալթը այլըը տախի 73 զրչ տուր:
Պէհէր նիւսխտի 20 փարայա սաթըըը:

Իլանաթըն պէհէր սաթըըը իշխն պիրինճի տէֆա 3, իքինճի
տէֆա 2, վէ իւշիւնճիւ վէ սայրը տէֆալար իշխն 1 էր զրչ.
Իլան սըրասընտա գօնուլմայան իլանըն սաթըըը 3 զրչ տուր:
Մէքթուպ վէ սայիրէ Ալաճա համաճ ճիվարը Գիւլիւք Երլաըզ
խան Ն. 1 օրատա Սահա՛լ Կիւրճեան իսմինէ կէօնտէրիլէճէք:

Ա.ԶԳԱՅԻՆ

Թալաա 10 յունիս 1871

... Միւէլիֆ.

Շու եաշաուրըմըղ տէվը սերպէսթի.
յէթ տէվրի տիր տէյի մէտհինի տիւնեա
իգրար իթմէքտէ տիր, անճագ հէր էյ.
լիք իշխնտէ չօգ տէֆա պիր մազար.
բաթ գարըշաճագըը տախի միւճէրէտ
պիր սահիհիք տիր:

Մաթպուլաթ վէ էֆքեար սերպէս.
թիյէթի սայէսինտէ շիրքէթի պէշէրիյէ
չօգ թէրադգի պուլմագտա իտուկի ին.
քեար օլունամաղ, ֆագաթ սերպէսթի.
յէթ տախի պիր նիզամա բապթ օլուն.
մըջ օլունուլու հալտէ տաըլ սերպէսթիյէ.
թէ վէ թէգատտիւմէ մուգիր օլաճաղը
տախի բանա մալիւմինիզ տիր, սերպէս.
թիյէթին պիրինճի նըզամը իսէ էմրի պա.
սիրէթէ բայէթ պիրլէ գրիթիգատէ ի.
թիրաղ կէօրիւնմէլի, հուգուգտէ սէ.
պաթ վէ ճէսարէթ. պու մինիլալ իւզրէ
միւթալաա իտէրէք:

Ծիածան նամ բէսալէի միւթէպէրինի.
զին 39 ունճու նիւսխտէսինտէ թալաստան
իրսալ պիր միւնտէրիճաթըն պաղը ճիւմ.
լէլէրինէ ճէվապ վէրմէյէ մէճպուր օլ.
մուշուզ մատամքի պիթէրաֆըղընըզա
տէլալէթ, տօսթուլուզտան փէյտէրփէյ
մէքթուպլար մաթլուպ իյլէմէնիզ իգթի.
ղաը, տէմէք տիր քի վէթանը ապիյէ.
նիզէ խըտմէթ իտէճէքսինիզ:

Իմտի թարաֆըմըզտան տախի եաղը.
լաճագ մէքթուպլէրի այնը պիթէրաֆ.

լըզլա դաղէթանըղտա աէրճ օլունճա.
ղընա իթիմատ իտէրիզ, վէ իպթիտա
տօսթուլուզտան կէլիշ օլան մէքթու.
պուն հէր ճիւմէլէրինէ եէկեան եէկեան
ճէվապ վէրիրիզ:

Պիրինճի ճիւմէտէ մուճայիլէյ հոս.
թունուլուն, Ծիածանըն հագըրնտա
վէթանը իւղէրինէ հէնուզ գուրուլմամըշ
վէ իքի սըրա սօնրա այնի վէթանը իւ.
զէրինէ գուրուլմուշ... վէ Աւետարեթ
սըֆաթը իլէ թալաստաքի «օխերիմ հո.
գւայն գէմ» քին ու զարաղ բուհունա
գարը պարըղըզ ալամէթի օլաճաղընա
մուգատտիմէ սուրէթի իլէ պաշար ի.
սէ տէ, պիր վաթանըն իւզէրինէ հէնուզ
չալմամըշ, վէ իքինճի սահիֆէտէ չալ.
մըջ գուրուլմուշ տիմէսինտէ օլան իլթի.
լաֆ նէ նիյէթ իլէ օլունուլուն պիլէմէլիզ:

«Լաքին թալաստաքի քին ու զարաղ
բուհունուն ճիւմի իսմի մէյտանտա եօզ.
տէլի պիլալիլիմիզտէն չու մէքթէպէ իսէ.
լալ վէրէն քին ու զարաղ» պահսընա
թէաճիւպ իտէրէք աէրիզ քի, Ծիածա.
նըն նուրանի քէմէրի ալթընտա կէօրիւ.
լէն էլէքթրիք թէլինին պիր ուճու թա.
լասա ուղատըմըշ իսէ տէ, էլճամուլիլ.
լաճ թալաստէ բաթլայաճագ նէ պա.
բութ մալսգէնի, նէ կաղ վէ նէ տէ իլ.
թիլաֆ իւնսիւրլէրի վար, ալէլսուսուս
մէքթէպէճէ Ծիածանը թալասա Աւետա.
րեթ օլմագ իսթէր իսէ միւթալատսընտա
էլպէթտէ տօղրուլուղու պէյան իտէճէք
տիր, եօղսա քին ու զարաղ օլմայան պիր
մահէլէ քին ու զարաղ վար տէմէք աւ.
աւէր օլմագ սայըլաճագ, պաշղաա տըր

էկէր քին ու զարաղ իղահինէ թէտա.
րիք օլունուր իսէ:

Իքինճի ճիւմէսինտէ, «Հայրենասիրէր»
վէ հոգին ըրդիլիւն շայնիկ հաշտութիւն տէ.
այն հէպէսըր չալէ, եանի Ծիածանըն ա.
լիճէնապ բուհունա միւթապըզ պիր հէմ.
մէքթեար ալա պուլունամամըշ, չօգ.
էլի, իմտի սօրարըղ Ծիածանըն տօս.
թունա, չու ճէնապսըղ էհալիյէ, գանըղ
ճէնապըլ բուհունա լազրարը աթմագ.
տաա տըր, մատամքի էհալի ճէնապսըղ,
վէ Ալա թապիաթսըղ իսէ մէքթուպուն
մուհարրիրի քիմէ սէյլէյօր, վէ պիր
գաշ եիւղ խանէտէն միւրէթթէպ ահա.
լիյէ ճէնապսըղ սըֆաթընը վէրտիքտէն
սօնրա, եինէ օ ահալիյէ խիթապ լա.
գըրաը իթմէք ալիճէնապըղա գարըշ
օլմագ մը:

Իւշիւնճիւ ճիւմէսի «աճալինին եիւ.
րէքլէրի այըըմըշ պիրի պիրինտէն ուղագ.
իմիշ, վէ պունուն սէպէպլի վէթանա.
ընտան պայիտ մահէլէրտէ օլմալարը
տէլիլ իմիշ, իլա սէպէպ վար ըմըշ, վէ
Ծիածանա մալիւմ իմիշ, վէ օ սէպէպ
տահա պիթմէմիշ, օ մէքթէպ մէսէլէսի
քի հայաթ ու մէմաթ մէսէլէսի իմիշ.
պէյլէ պիր մէքթէպ մէսէլէսի թալաս.
տա եօզ տուր, վէ օլմատըղընը թաս.
տիգ իթմէք իշիւն իլէրուտէ եաղաճա.
ղըմըզ պէյանաթտէ կէօրիւլէճէք տիր.
եանի մէքթէպի մէքթիւրիւն խարիճի վէ
տախիլի իտարէսի, վէ սէլէֆ խալէֆ նէ.
զարէթի հոգաբարձութիւնու հագըրն.
տա մուսաուտագ թահրիրաթ վէ պէյան.
նամէլէր իղհար իտէրէք, պու սուրէթ.

տէ մէքթէպէս պիր մէսէլէ զահիրտէ
հօգ տուր, հաղըրամագ իսթէյէն վար
խսէ ասլա սէմնու իթիպար օլունմատըր
կէօրիւլէճէք տիր:

Տէօրտիւնճիւ ճիւմէսի «պու ի.քի
մէքթէպէրին (զըզ վէ օղլան մէքթէպ.
լէրինին) զի.քրի եատ օլունմագ խայր.
խահ հիմնադիրլէրի վէ էհալի հիմնէթի
իլէ մէյտանէ կէթիլիլիլ օլան մէպլազ
ճէվապ վէրէճէք շակիրտան չըգմամագ
տա տրր» պունա տախի ճէվապ վէրիլէ
ճէք իսէ տէ շու գատարը սէյլէմէքլէն
իլթիֆա իտէրիզ, հիշ պիր մէքթէպ
հօգ քի ֆապ ու զէմմ օլունմուշ օլմա
սըն Ստամպուլ մէքթէպէրի տէ պէրապէր
օլարագ հագ նահագ գրիթիդա բօթա.
սընտան կէշմիշ տիր նասըլ քի պաղըլա.
լարը տա մէտհ ու սէնա թիւզկետարը
իլէ կէյլէրէ եիւքսէլիշ տիր, պիզ պու
չէյլէրէ էհէմմիլէթ վէրէնլէրտէն տէյի.
լիզ, էկէր սահիհէն շակիրտ չըգմամը
վէ չըգմամագ տա իսէ, պիզ էհալիլիլին
հալինի, վէ մէքթէպտէն չըգմամտա
նէյէ մալիք պուլունմասը իլէ պիր չօ.
ճուգ մէսուա օլապիլիլի, օնու քիմնէտէն
սիվալ իթմէյիլ, վէ Թիաժանըն միւնտէ.
քիճաթընա ճէվապ վէրէճէք շակիրտա.
նըմըզ պուլունմագտէ տիր. . . պիթէ.
քաֆըլա ըիպէթի քեամիլէ կէօրիլիւր
խսէ:

(Եւրըն)

Պէշիքթաշ հայրենասիրաց ընկերու.
թիւն թարաֆընտան թարաֆըմըզա պիր
մէքթուպ կէլմիշ իսէտէ պու կիւն եէրի.
Պիզ միւսատէ իթմէտիլինտէն պիզըզ.
լուր մէքթուպուն տէրճի եարընա թէ.
խիր օլունմուշ տուր:

ԽԱՐԻՃԻՅԷ

Լիվրուլ վէ Մանչէսթեր թիւճճար.
լարը թարաֆընտան բարլամէնթօյա պիր
լայիհա թագտիմ օլունմուշ, վէ պունուն
միւնտէրիճաթընտա եումուրճագ իլլէթի.
կիպի թրանսայա պունճա մագարթըր
տօգուլտուգտան սօնրա, ինկիլթէրրա.
տա շիմտի պուլունմագտա օլան էնթէր.
նասիօնալ նամ.կիլիլ չիրքէթին եափ
մագտա օլտուղու էֆսատաթըն մէնի ի.
չին հիւքիւմէթ թարաֆընտան թէտա.
պիրի շէտիտէնին իթթիլազ գըլընմասը
րէճա օլունմուշ տուր:

— Փարիզտէ էրպապը ֆէսատ թա.
գըմլնտան սէքսէն նէֆէր ֆահիշէ Լա.
հալ նամ սօգագտա թուլթուլալ իս.

թինթագ օլունմալարը իլին մահպուսա
կէօնտէրիլիլիլ տիր:

— Սէյ շէհրինտէ Ալմանլար իլէ Թը.
րանսըլար պէյնինտէ հէր կիւն տուէլ.
լուր վուգու պուլմագտա, վէ կէշէն
կիւն պիր թրանսըզա Պալիէրալըն պի.
րի հագարէթ իթմիշ օլտուղունտան,
Թրանսըզ Պալիէրալըն շէտիտէն եարա.
լամիշ օլտուղու հալտէ տէրչալ ախը ու
կիրիֆթ օլունմուշ տուր:

— Թրանսատա հէր շէյտէն զիյատէ
աղըր վէրկիլէր միւնէվէրաթ վէ սալ
թանաթա տայիր օլան էշեա իւզէրինէ
թարհ օլունմուշ, վէ սէֆաթաթ արապա.
լարը իլէ գօշում աթլարը իւզէրինէ այ.
րը վէրկի վազ օլունմասը թասաթլուրու.
նու միւսիւ թիէր գապինէթօյա պէեան
իլլէմիշ:

— Սթրագպուրկտան 22 յունիստէ
կէլէն խապէրլէրէ կէօրէ, Ալմանեատան
կէլէն Թրանսըզ ասքէրլէրի իլէ շէհր
մէքթիւրտէ պուլունան Ալման ասքէրլէ.
րի պէյնինտէ կէշէնլէրտէ պէյիւք պիր
գափիա զուհուր իթմիշ, վէ սիվիլ ահա.
լի տախի Ալմանեա ասքէրլէրինէ գարը
Թրանսըլարա մուսվէնէթ իթմիշ, վէ
այագ թագըմընըն գարը վէ չօլուգ չօ.
ճուղու մէքթիւր Ալմանլարա թաշլար
աթարագ իւզէրլէրինէ գայնար սուլար
տէօքմիւշլէր տիր:

Շու վուգուլթտան սօնրա շէհրի
մէքթիւրտէ պուլունան Թրանսըլար,
Ալմանլար թարաֆընտան զիյատէ սը.
գըլտըրըլաճագլարը աշիքեար տըր:

— Յունիսին 24 թարիլինտէ Թրան.
սանըն Վօթ գըլթաթընտան շու վէճհ իլէ
եազըլմիշ աըր:

Վէրսայլ գապինէթօսու Լէթիլթիլիլթ
վէ Օրլէանիլթ թարաֆտարըլըն էնթ.
րիգալարը իլէ մէշուլ օլտուղու վագըթ
վէ բարէ բարէ օլմուշ Թրանսայը հէր պիր
թարաֆ պիր պիրի էլինտէն գաբմագտա
օլտուղու հալտէ, Բրուսիա ասքէրլէրի
Թրանսանըն շարգ թարաֆընտա կիտէ.
րէք եէրլէշլէքտէ, վէ շու մէվգիլէրէ
եէնիտէն պիր թագըմ Ալման թագուր.
լարը ճէլպ օլունմագտա տըր:

Բրուսիա ասքէրլէրինին պու թա.
րաֆլարը գապթ ու իսթիլալարընտան, վէ
պունլարըն կէզտիքլէրի եէրլէր հէման օթ
պիլթմէք սուրէթինէ կիրտիքտէն սօն.
րա, պունտան իքի սէնէյէ գատար Բը.
րուսիա ասքէրլէրինին շու գըլթալարտա
խքեան իտէճէքլէրի մէհուլ տուր:

Էկէր վուգու պուլաճագ իսթիլգրազ
պիր ան էվէլ ագտ օլունուր իսէ շու
ասքէրլէրին պիր թագըմը Թրանսայը

թէրք իտէճէք, վէ թանգիմաթը հար.
պիլէնին տէօրտիւնճիւ միլեարը թէտիլէ
օլունճայա գատար սայըր հէմ ճիվար
էյալէթլէրտէ պուլունան Բրուսիա աս.
քէրի Թրանսատան կիլթմէյէճէք տիր:
Ասքէր օրտուսու պիր մէմլէքլէթտէ պու.
լունմասը նէ աիմէք օլտուղու էյի ան.
լաշըլըյօր մու, պիզ անլատալըմ, Բրու.
սիա օրտուսունուն մէսքեանը օլմատը.
ղընտան ահալինին էվինտէ պէտահալա
եէյիպ իլմէքտէ, աթլարընա սաման
վիրմէքտէ, վէ ահալի իլէ պէրապէր ա.
ղըզ աղըզա նէֆէս նէֆէս պուլունմագ.
տա տըր:

— Թայմը նամ դաղէթանըն ըիվայէ.
թինէ կէօրէ ամէլէ կիրուհունու թահ.
րիդ իթմէք, վէ սայըր ֆէսատլար
մէյտանա չըգարմագտա օլան էնթէր.
նասիօնալ չիրքէթի աղալարընըն պաղը.
լարը Սպանեատա վագի Պարչէլոնա շէհ.
րինէ կիրիպ, պիլ ճիւմէ ամէլէ վէ այագ
թագըմընը իսթիլալա թէշլիլ կլլէմէքտէ
իմիշլէր:

— Էնթէրնասիօնալ նամ կիլիլ շիր.
քէթին մաթպուլարընտան պիրի էլէ
կէշմիշ, վէ պու մաթպաա իսէ ֆարիզտէ
Սէնթ Օնօրէ նամ սօգագտա Լահիւր
նամ քիմէնէ թարաֆընտան իլլէտիւ.
մէքտէ օլտուղու անլաշըլմիշ տըր:

— Գօմիւն թարաֆտարը զապըթա.
նընտան պիրի թիվօլի նամ Գաֆէ Շան.
թանտան չըքարիքէն տէրտէթ օլուն.
մուշ տուր, պու զաթ հէր նէ գատար
քըյաֆէթինի տէյիշալիլ իտի իսէտէ,
ֆագաթ մէքթիւր գահվէխանէյէ կէլէն.
լէրտէն պիրի մէքթումու թանըմը օլտու.
ղունտան տէրհալ պիր բօլիս մէմուրի շա.
ղըրպա մէքթումու թէսլիլ իթմիշ տիր,
պունտան պաշգա էրպապը ֆէսատըն
տայիրէյի պէլէտիլէ միւտիրի, վէ գաթլ
իլլէմէք վէ աթէշ պըրագմագ մէմուրի.
յէթինէ թային օլունան Տըլօրմ նամ քի.
մէսնէ տախի էլէ կէշիլիլիլ տիր:

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

ԽԵՏԸՎԻ ՄԵՍԸՐ ՎԱԶԱՅԵՅ ՎԷ ՀՈՒԳՈՒԳՈՒ

Խըտըլի մըսըր Խամիլ Բաշա հագ.
րէթլէրինին թարաֆտարը պունտան
ագտէմ Մըսըր հագըրտա եազմըշ օլ.
տուղունմուզ պէնտլէրէ, վէ պախուսու
տէլիլ օլարագ կէօսթէրիլէն վուգուլթա
գարը իթիլալա միւքթէտիր օլմա.
տըլարընտան, մէսէլէյի սայըր պիր
եօլա չէվիրտիլէր իսէտէ, ֆագաթ պու

Թարիգտէ տախի ալտանմըջ օլտուղլարը ճիւղէյէ մալիւմ տիր :

Խըտըվի մըսըր թարաֆընտան մուհա-
րէպէ իչին կէօրիւմէքտէ օլան հազըր-
լըղը վէ Մըսըր հազգընտա Տէվլէթի Ա.
լիյէ թարաֆընտան սուտուր պույրուլան
ֆէրմանը Ալիյէ ահքեամինըն պօզու-
մագտա օլտուղուհու մէզքիւր թարաֆ-
տար ինքեար իթտիքէ, խամայէլ բաշա
հազգընտա օլան շիքեայէթլէրիմիզին
սահիհ օլուպ օլմատըղընա տայիր զագէ.
Թամըղը օգույան զէվաթ թարաֆընտան
պաղը շիւֆհէլէր վագի օլմատը իգթի.
զայը հալտէն իտի. ֆագաթ պու կիւն
քի կիւն էլիմիզտէ պուլունան ահտնամէ
ահքեամը սարիհէսինէ Մըսըր թարա-
ֆընտան տիրիւ պէ տիրիւ մանալէր
վիրիլէրէք պուլնարը թալեիր վէ թէպ.
տիլէ գալըղըղըղընտան շու հալտէ մէ.
սէլէ պիր հալը վէսամէթ քէսպ իթ.
մէքտէ, վէ Մըսըր վալիսինին մէթպու-
ու միւֆախիսամը օլան Տէվլէթի Ալիյէ
իլէ օլան մինասպէթիինին գաթ օլուն.
մասընա մէյլի օլտուղունա պաղը ալեա.
մէթի ալէնիյէ կէօրմէքտէ օլտուղումու-
ղու ճիւղէյէ իլան իտէպիլիլիլ :

Խըտըվի Մըսըրա թարաֆտար օլան
զէվաթ իտէ, մէզքիւր գըլթա Տէվլէթի
Ալիյէ էյալթընտան մատուտ տէյիլ
տիր, վէ շու մէվգի եալընըգ սալթանա.
Թը սէնիյէյէ վիրիւ վիրմէքտէ օլան
պիր պէյլիք տիր, վէ շու հալտէ Տէվ-
լէթի Ալիյէ Մըսըր հիւքմտարը օլմայա-
րագ Մըսըրըն մէթպուու միւֆախիսա-
մը, վէ խամայէլ բաշա տախի զաթը
հազրէթի շահանէնին թէպատաը օլմա-
տըղընը իթտաա իթմէքտէ տիրլէր, վէ
շու մաթուլարընը վէ իթտաալարընը
թէէյիտ իչին վէք ջօգ տէֆա սալթա.
նաթը սէնիյէ թարաֆընտան Մըսըրըն
պէյլիք օլտուղու թաստիգ օլունմուշ
տէյի պիր սէհվէ տախի ճէսարէթ իտի.
յօրլար :

Մըսըր հազգընտա պալատէ պէյան
օլունան ֆէրմանը Ալի եհտիմիզտէ օլ-
տուղու հալտէ, շու քէյֆիյէթի արիլ ու-
ամիգ թէճէսսիւս վէ մուպէնէ իտէյիմ :

Մըսըր վալիսինին հուգուգուհուն թա-
յինի իչին շու մուպէնէ սուրէթինտէն
պաղա մէզքիւր թարաֆտարա վիրիլէ-
ճէք պիր մինասպի ճէվապ օլմագ. էվ-
վէլա, 1841 սէնէսի մահը շուպաթընըն
13 թարիխինտէ սուտուր պույրուլան
մէզքիւր ֆէրմանը Ալիին պէշինճի մատ-
տէսինտէ զիյրտէ պէյան օլունան իպա-
րաթ կէօրիւմիւշտիր :

« Հէր նէ գատար Մըսըր բաշալարը.

նըն էօլտիւքլէրի վագըթ պուլնարըն եէ-
րինէ վարիլէրինին իճրայի սալթանաթ
իլլէմէսի իմթիյաղը մէզքիւր բաշալարա
վիրիլմիլ իտէտէ, ֆագաթ պուլնարըն
րիւթպէլէրի սալթանաթը սէնիյէտէ պու-
լունան վէզիլլէրին թիւթպէ վէ սըֆա-
թընա միւսալի օլարագ Պապը Ալի թա-
րաֆընտան սալթանաթը սէնիյէ վիւղէ-
րապընա նէ տիրիւ մուամէլէ օլունուր,
վէ օնլար նէ իւնվան իլէ եաղըրը իտէ.
Մըսըր բաշալարընա պիպինի սուրէթտէ
եաղըրը պ մուամէլէ օլունաճագ տոր » :

Մէզքիւր իպարէլէրտէն միւսթէպան
օլունտուղու իւզրէ, Մըսըր վալիսի պիր
պէյլիք բէյիսի օլմայարագ, առէթա տէվ-
լէթի Ալիյէյէ թապի պիր ֆէրտ պուլուն-
մագտա, վէ պաշընտաքի բատիշահըգ
վէքիլլիլ թաճը տախի առէթա պիր վէ.
զիր իւնվանընա թէպտիլ գըլընմագտա
տոր :

Մըսըրըն իմթիյաղարընա տայիր օլան
իպարէլէրէ աթֆը նազար իլլէսիկիմիզ
հալտէ, երինէ մէզքիւր ֆէրմանըն ալ-
թընճը մատտէսինտէ շու իպարէլէր կէօ-
րիւլմէքտէ տիր :

« Մուհաֆազայը ճան վէ նամուս վէ
էմլաքա տայիր թէմինաթ վիրիլմէսի իչին
Տէվլէթի Ալիյէտէ թանգիմ օլունան գա-
նուլար վէ էսասլար, վէ հիւլթանէ վէ
իաթթը հիւմայունտա միւնտէրիճ պու-
լունան պիլճիւմէ մէպատիլէր, վէ Պապը
Ալի թարաֆընտան ագտ օլունան, վէ
օլունաճագ օլան պիլճիւմէ մուհէտէ-
լէր Մըսըր էյալթընտէ տախի ճարի օ-
լուպ իճրա օլունաճագ տոր, վէ պուն-
տան պաղգա սալթանաթը սէնիյէ թա-
րաֆընտան գալէմէ ալընան քեաֆֆէյի
գանունլար վէ նիզամաթ, սուրէթի ա-
տալթէթ իմթիսալէն, վէ Մըսըրըն հալ-
վէ մէվգիսինէ թաթպիլգէն, մէզքիւր
գըլթատա տիւսթուր էլ ամէլ թուլու-
մատը լաղըմ կէլէճէք տիր » :

Շու իպարէլէրտէն Մըսըրըն իմթի-
յաղը պիր էյալթէթտէն օլմատը, վէ Մըր-
պիսթան վէ Ուլահպուղտան միսիլու պիր
պէյլիք օլմամատընը թաստիք իթմէմէք
աճապա միւքինմի տիր :

Մըսըր վալիլէրինին իմթիյաղ վէ հու-
գուգուհու շու ճիհէթլէ թային վէ թա-
րիֆ իլլէտիքտէն սօնրա, կէլէլիմ Չաթը
Շահանէնին շու վալիլէր իւզէրինէ օլան
հուգուգուհու :

« Մըսըր վալիլէրի հիւքիւմէթինին
վարիլլէրինէ ինթիգալի իմթիյաղը ֆէր-
մանը Ալիտէ պուլունան շէրայիթին թէ-
մամը թէմամընա իճրատընա մէնուլ վէ
միւթէվաղըֆ իսուկինտէն, շու շէրա.

յիթին պիրիսինին մէզքիւր վալիլէր ճա-
նիպինտէն իճրա օլունմատըղարը սու-
րէթտէ, մէզքիւր իմթիյաղ պաթալ վէ
քէէնլէմ եէքիւն հիւքիւնտէ պուլու-
նաճագ տոր » :

« Էկէր Մըսըր վալիլէրի Չաթը Շա-
հանէնին թէպատաը օլմասալար իտի,
Ուլահ վէ Մըրպիսթան պէյլիքլէրինտէ
իճրա օլունմայան նիզամաթ վէ հու-
գուգուրը Մըսըրտա իճրա իթտիլմէկէ
նէ սէլահիյէթլէ Պապը Ալի թարաֆըն-
տան գալգըրըր իտի :

Շու քէլամլարըմըղտան անլալըղըղը-
նա կէօրէ, Մըսըր Տէվլէթի Ալիյէ թաթթը
նազարէթինտէ պուլունմագտա, վէ Մը-
սըր վալիսի տախի սայըր Տէվլէթի Ալիյէ
միւշիլլէրի միսիլու, վէզարէթ թիւթպէ-
սինի հայիլ օլան առէթա պիր վալի օլ-
տուղունտան, Չաթը Հազրէթի Շահա-
նէնին թէպատաը տոր. վէ Տէվլէթի Ալիյէ
թարաֆընտան իրատէ պույրուլտուղու
հալտէ, կէրէք մէզքիւր վալի վէ կէրէք
ֆաթիլեսար մէմուրիյէթլէրինտէն աղ օ-
լունապիլիլլէր. ֆագաթ Չաթը Հազրէթի
Շահանէնին Մըսըր հազգընտա օլան հու-
գուգուհուն նէ սուրէթտէ սապիթ օլ-
տուղունա, վէ մէզքիւր թարաֆտարա-
լըն իթտաալարընըն հէր սուրէթլէ հագ-
սըղ օլտուղունա, վէ պուլնարըն թարա-
ֆընտան կէօթլէրլէճէք պիլճիւմէ սէ-
նալլէրին շիւրիւտիւմէսինէ գըսա պիր
եօլ թուլթամիլլ իչին 1841 սէնէսի մահը
մայիսին 23 թարիխինտէ տիւլէյի մու-
աղլամա սիւֆէրատը, եանի ինկիլթէր-
րա, վէ Ալսթրիա, վէ Բուսիա, վէ
Բուսիա էլիլլէրի թարաֆընտան գալէմէ
ալընան պէյաննամէ իէ մէզքիւր ֆէր-
մանըն թէմամը իլլէ թաստիգ օլունտու-
ղունու պէյան իտէրիլ :

Վէ պունտան պաղգա 1842 սէնէսի
մահը մայիսին 10 թարիխինտէ երինէ
Տէվլէթի միւշարիլլէյհիւմ թարաֆընտան
Մըսըր վալիսի հիւքիւմէթինին վարիս-
լէրինէ ինթիգալի հազգընտա Շէքիպ
էֆէնալիյէ եաղըլան նօթանըն միւնտէ-
րճաթընը պուրատա պէյան իլլէմէք
վաճիպէյի զիմէթիմիլ տիր :

« Էկէր Մէհմէտ Ալի բաշա վէ ֆա-
միլեսար տայիմա Մըսըր վալիլիլինէ լա-
յըգ վէ միւսթահագ պիր հարէքէթտէ
պուլունարագ, Տէվլէթի Ալիյէյէ սատըգ-
օլարագ վալիլիլին իպգատընա մէրպաթ
օլան շէրայէթի թէմամը իլլէ իճրա իտէր-
լէր իտէ, օլ հալտէ շու վալիլիլ վէրա-
սէթ սուրէթի իլլէ բաշայը միւշարիլլէյհին
իւննտանընտա պաղի գալաճագ օլտու-
ղունու Չաթը Շահանէ թարաֆընտան

պէյան վէ գալիկէն գարար գըրնտը, շուէսաս պիր քերքէ գապուլ օլունտու զուէսարոէ Մըսըր վալիլիկի մէմուրիլէ թինին Ալի բաշանըն ազալարընա նէ սուրէթլէ ինթիգալ իտիլէճէկինի թային իլլէմէք լազըմ կէլիր : Շու ինթիգալ մատուսի իսէ Զաթըր հազրէթի Շահանէ թարաֆընտան հիւքմաարանէ սուրէթլէ մէղըլիք ֆամիլէա ազալարընըն պիրինին թայինի իլէ իճապ իթմէսի, վէ պու շէ. քայիթլէ Սէհնէմէա Ալի բաշա վալիլիք մէմուրիլէթինտէ էլան իպգա գըրնմասը լազըմ կէլէճէք տիր :

Շու իպարէլէրի օլունտուգտան սոն. րա իշաու մէսէլէյէ տիւլլէլի մուազղամա թարաֆընտան պիր միւտախէլէ վէ եա. խօտ թէվաթըթ իտիլմէք սուրէթի ապա հիշ քիմսէ թարաֆընտան թասաւվուր օլունտուգ, չիւնքի Մըսըր մէսէլէթինին հալլի խուսուսու տիւլլէլի միւլթէլապալէ. նին գապուլ իլլէմիշ օլունտուգարը ֆէրմա. նը Ալի շէրայիլի վասըթմաթ իլէ իճրա օլունտալիլմէթինէ պիլհիւլէ տիւլլէլէր թարաֆընտան մուվաֆաթ օլունտուգ տուր :

Լ.Ա. ԹԻԹԻՔԻ

Տիվանը ահքեամը ատիլէ նէղարէթը ճէլլէթի, նաֆիլէ նազըրը սապրգ տէվ. լէթլու բիւշթի վաշա հազրէթլէրինէ :

— Նաֆիլէ նէղարէթի ճէլլէթի, Ահքեամը ատիլէ նազըրը սապրգ տէվլէթ. լու լտհէմ վաշա հազրէթլէրինէ թէվ. ճիհ պուլլուլմուշ տուր :

— Վիլէնա սէֆիրի ութուֆէթլու խալիլ պէյ էֆէնտի հազրէթլէրինին ճիւ. լիւսիւ հիւմայունու հազրէթլէ ֆատիշա. հիլէ միւտաթը օլան էվլէթի բազար կէճէսի պիր պէոյիւք զիյաֆէթ վիրէ. րէք, Ավթըրիա տէվլէթի վիւքէլասը ի. լէ սիւֆէրայը էճնէպիլէ հազըր վէ մէվ. ճուտ պուլունտուգըրը վիլէնատան եազըլըր տըր :

— Շէհրին իլինտէն կէլէճէք թիմուր եօլ խաթթը իւզէրինտէ պուլունտադ էպնիլէնին իշթիրանընա կէլէն ճումաա էրթէսի կիւնիւ գօմիսսիօնու մախուս թարաֆընտան միւհէնտիլէր իզամ վէ իրսալը իլէ թագաթըրի գըլմէթ օլունտա. զա պաշալմը տըր :

— Կէլէն ճումաա էրթէսի կիւնիւ Ա. մէրիգա էճնէպիլէ նազըրը սապրգ միւ. սիւ Սիվար հազրէթլէրի քերիմէսի վէ իքի նէֆէր եէկէնլէրի մատմազէլլէր իլէ պէրապէր Պապը Ալիլէ պիլազիմէ նէ. զարէթի ճէլլէլի խարիճիլէ միւսթէշա. րը ութուֆէթլու Սէրվէր էֆէնտի հազ. րէթլէրինէ, վէ պատէ շուրայը տէվլէթ

րէիսի տէվլէթլու իպհէթլու վաշա հազ. րէթլէրինէ վիլիթա վէրմիշ տիր :

Միւ շարիլէյն քերիմէսի քէնտիսի. նին քիթապէթի խըտմէթինտէ օլուպ. թարաֆընտան վազը ինգա տաիսի իտէր իմիշ, չիւն քիպունտան ագտէմ միւլթէ. մէայը Ամէրիգա րէյիս էլճուհիւրի սա. պըգ իպրահիմ Լինգ օլինին թէաթըր Լօ. ճապընտա թէլէֆ իտիլտիլի սըրատա, էճնէպիլէ նազըրը օլարագ պէրապէրճէ պուլունտու օլմաթը իլէ մէճրուհ օլմաշ օլունտուգտան գօլլարը էլան սապաթ գալըր տըր, միւշարիլէյն կէլէճէք ճու. մաա էրթէսի կիւնիւ հուգուրու հապէ. թը ֆատիշահիլէ չըգարգտան սօնրա վիլէնա թարիլի իլէ Ալմանէայա կիտէ. ճէք տիր :

— Տէր սատտէթաէ պուլունտան Միր. զա Ապպաս հազրէթլէրի կէլէն բազար իրթէսի կիւնիւ մապէ ինը հիւմայունու միւլիւքեանէ ճանիպի ալիսինէ ազիլմէթ վէ շայան պուլլուլան միւսատաէյի ճէ վիլլէյի հազրէթի թաճուարիլէ մէպի հուգուրու մատալէթիլիւրը գօլլուլա. հիլէ տիւլու իլէ մազհարը շէրէֆմէսու օլունտուգըրնտա կէրէք թիւրքճէ վէ կէ. րէք ֆարիսի լիւանը իլէ վուգու պուլան իֆատաթը պէլլիլէրի պաիսի մաշու. զիլլէթի Զաթըր հազրէթի միւլիւքեանէ օլ. տուլունտան միւշարիլէյն ֆէվգ էլատէ իլթիֆաթը սէնիլէ օլմաշ վէ քէսալը բիւշ. տի ֆէթմանէթ վէ ֆադիլէթլէրի Զաթըր հազրէթի Շէհրիյարի թարաֆընտան թագաթըր վէ թաշսին պուլլուլմուշ տըր :

— Խնկիլթէրրա տէվլէթլինին սապրգ Տէրսատտէթ սէֆիրի օլուպ պու քերիլէ միւտաֆիլթէթին Տէրսատտէթաէ պուլուն. նան Լօրտ Տալլինկ Պուլլիր ճէնապլէրի կէլէն բազար իրթէսի կիւնիւ ինկիլ թէրրա սէֆիրի սըր էլէօթ վէ սէֆարէթ պիրինճի թէրճիմանը միւսիւ Պիզանի պէրապէր օլունտու հալտէ հուգուրու հազրէթի Բատիշահիլէ բուխաթէրապ տիւլու օլմաշար տըր պու սըրատա սէր գուրէնայը հազրէթի Բատիշահի տէվլէթլու նէվրէս բաշա հազրէթլէրի իլէ մապէյնը հիւմայուն պաշ քեաթիպի ութուֆէթլու էմին պէյ վէ թէրճիմանը տիվանը հիւմայուն սատտէթլու Սիրիֆի պէյ վէ մուալիինի թէշրիֆաթը խարի. ճիլէ սատտէթլու Ալի Բիզա պէյ հազա. րաթը հազըր պուլունտուլար տըր :

(Հէպէ)

— Մալիլէ նէղարէթի ճէլլէթի թա. րաֆընտան կէլէնտէ ագտ օլունտան իս. թիլրազըն միւգրիլլէրինտէն (փոխատու) պուլունտան պազը պանքէրլէրին իգըրազ.

տան քէֆի եէտ իլլէմիշ օլունտուգըրնա տայիր շուլու պուլան հապատիսին ապը օլմատըրընը, վէ եալընը միւգրիլլէր միլանէսինտէ պազը թէֆէրուաթ հազ. գընտա միւշքիլաթ թահատտիւս իթմիշ օլունտուգտան, իշաու միւշքիլաթըն թէսվիլէսի զըմնընտա Ղալաթատա ագ. տը մէճիսի մէվէրէթ իտիլմիշ, վէ մէգ. քիւր իսթիգրազ վիրիլմէտիկի թագ. տիրտէ պազը Ղալաթա պանքէրլէրինին տահա էհվէն շուրուլթա ալթը միլիօն լիրա գատար իգըրազ միւհէյեա պու. լունտուգըրընը ճանիպի տէվլէթէ արզ վէ իֆատէ իլլէթիլլէրի ֆար տիւ Պօս. ֆօրտա մուհարրէր տիր :

ԼՍՀԱՄԸ ՈՒՄՈՒՄԻՅԷ

ՂԱՆԱԹԱ ԲԻՍՏԱՍԸ

Յունիս 22 գարանտը	52	33
Յունիս 23 Սապահ ալըլը	52	33
Սաաթ 3 1/2	52	31
Իսթիգրազ	1863	326—20
"	1863	337
"	1869	276—20
Շիմէնտիֆէր	126	Փը.

ԹԻԹԻՔԱՐԻՅԷ

ՍՏԱՄՊՈԼ ԲԻՅԱՍԱՍԸ 23 ՅՈՒՆԻՍ

(Լիրա 100 զուրուշտան)

Բամպուգ Ատանայ	8	ղը.
" Պալըքէսէր	8	" 20 փը.
" Կիւրճիւ	7	"
Եաբաք Անատուլ քիլլի	8	"
" Պալըքէսէր	8	"
Եըգանմըշ Անատուլ	14	"
" Էնկիւրիւ	14	" 15 "
Թիֆթիկ Էնկիւրիւ	47	"
" Գասաամպուլ	47—48	
" Պէյ բազար	47—48	
Ճէհրի Գայսէրի	22—23	
Քիթրէ Անատուլ	18—25	
Ա. ֆիլյու իզմիր շէքիսի	150	
" Ստամպուլ	250	

ԱՌՃԷԼԷՐԻՆ ԲԻՍՏԱՍԸ

ՅՈՒՆԻՍ 23

Խնկիլիլ լիրատը	110	8
Ֆրանսըղ ալթունու	87	28
Բօլ	89	5
Գըրիմից	51	26
Պէյազ մէճիտ (ֆարկը)	4	27
Պէշիկ (ֆարկը)	5	30
Մէթալիք (ֆարկը)	5	34
Լիրա պազըր իլէ	117	20

ՍԱՀԻՊԻ ԻՄԹԻԵԱԶ ՄԻԻԷԼԼԻՅ
Յ. Ե. ՄԻՆԱՍԵԱՆ ՍԱՀԱԿ ԿԻՐՃԵԱՆ

ՄԱԹՊՈԼԻՍԸ Ռ. Յ. ԳԻՐԻՔՃԵԱՆ
ՖԻՆԱՆՍՃԷԼԱՐ, ԲԻԶԱ ՓԱԵԱ ԽԱՆ Ե. 3